

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 312/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť dipl. Ing. arch. M. K., B., zastúpeného advokátkou JUDr. V. D., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C/122/2010 a jeho rozsudkom z 10. januára 2012 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/328/2012 a jeho rozsudkom z 27. novembra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť dipl. Ing. arch. M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. februára 2013 doručená sťažnosť dipl. Ing. arch. M. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. V. D., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp.

zn. 21 C/122/2010 a jeho rozsudkom z 10. januára 2012 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/328/2012 a jeho rozsudkom z 27. novembra 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 14. júla 2010 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal vrátenia daru - v žalobe označených nehnuteľností od svojho syna M. K. (ďalej len „odporca v 1. rade“). Vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 21 C/122/2010-410 z 10. januára 2012 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co/328/2012-459 z 27. novembra 2012 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Sťažovateľ sa domáhal na základe zákona vrátenia daru, pretože obdarovaný - odporca porušoval dlhú dobu dobré mravy. Tuto skutočnosť preukázal aj tým, že počas súdneho konania predmetnú nehnuteľnosť predal odporcovi v druhom rade, ktorého súd do konania pribral.

Súd sa vôbec nezaoberal tým, že odporcovia sledovali cieľ, aby zákon nebol dodržaný, a ich konanie sa prieči dobrým mravom. Súd nevydaním predbežného opatrenia spôsobil nedostatok pasívnej legitímácie odporcov a preto sa mal jednoznačne zaoberať platnosťou kúpnopredajnej zmluvy uzavretej medzi odporcami počas súdneho konania a potom následne pokračovať v súdnom konaní o vrátenie daru.

Súd nevydal predbežné opatrenie, nezaoberal sa platnosťou kúpnopredajnej zmluvy, umožnil prevod nehnuteľnosti odporcom a z toho vyplynulo nesprávne rozhodnutie v spornej veci.

Takýto postup súdu treba jednoznačne považovať za rozporný s princípmi a pravidlami občianskeho súdneho konania, vyjadrenými v § 1 OSP... Úmyslom sťažovateľa bolo zachovanie vlastníctva nehnuteľnosti v rámci rodiny, keď zistil, že odporca doslovne hazarduje s darovanou nehnuteľnosťou a súd namiesto toho, aby poskytol súdnu ochranu, nevydaním predbežného opatrenia umožnil stratu rodinného vlastníctva a závislosť

sťažovateľa od cudzieho človeka. Sťažovateľ sa domáhal, aby súd sa zaoberal platnosťou zmluvy o prevode nehnuteľnosti ako otázkou predbežnou, pretože prevod bol uskutočnený počas súdneho konania o vrátenie daru. Neviedol dokazovanie na okolnosti prípadu v okamihu, keď došlo k uzavretiu zmluvy. Tým zmaril právo sťažovateľa na rozhodnutie o vrátenie daru, čo je v rozpore s Ústavou SR.

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí sa nevyporiadal s dôvodmi podaného odvolania, odvolacie dôvody sťažovateľa nevyvracia, ani nerozporuje, len konštatuje s čím sťažovateľ vyjadril svoj nesúhlas. Odvolací súd nezdôvodňuje na základe čoho sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvého stupňa, a tak porušuje svoju povinnosť uvedenú v § 212 ods. 1 OSP, pretože sa nevyporiada s dôvodmi podaného odvolania, nevyjadruje svoje stanovisko a právny názor k dôvodom odvolania sťažovateľa, jednoducho ich odopiera bez zdôvodnenia. Sťažovateľ sa domáhal svojho práva o vrátenie daru na súde, čo mu umožňuje zákon. Nevydaním predbežného opatrenia súd porušil čl. 46 ods. 1 Ústavy. Spôsobil nedostatok pasívnej legitímácie odporcov, a zabránil tomu, aby sťažovateľ sa domáhal naďalej v súdnom konaní o vrátenie daru, svojho práva, čo mu zákon umožňuje.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Bratislava I v Bratislave v konaní vedenom pod č. k. 21 C 122/2010 a Krajský súd v Bratislave v konaní pod č. k. 5 Co 328/2012 porušil základné právo Dipl. Ing. arch. M. K... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR... čl. 19 ods. 2 Ústavy SR... čl. 20 ods. 1 Ústavy SR...

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5Co 328/2012, zo dňa 27. 11. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dipl. Ing. arch. M. K. sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 165.000-EUR, ktoré je povinné vyplatiť Okresný súd v Bratislave I a Krajský súd v Bratislave spoločne a nerozdielne k jeho rukám do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

Dipl. Ing. arch. M. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 275,94 €, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyňi JUDr. V. D. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ v s'ťažnosti podrobnejšie neodôvodnil.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C/122/2010 a jeho rozsudkom z 10. januára 2012

Špecifickosť s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva

aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C/122/2010 a jeho rozsudkom z 10. januára 2012 ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy (premietnutý aj do § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C/122/2010 a jeho rozsudok z 10. januára 2012, pretože ich preskúmal na základe odvolania sťažovateľa podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku krajský súd.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/328/2012 a jeho rozsudkom z 27. novembra 2012

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť namietaným rozsudkom krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

Základom argumentácie sťažovateľa je jeho nesúhlas s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu o potvrdení uznesenia okresného súdu, ktorý zamietol návrh sťažovateľa na vrátenie daru. Sťažovateľ namieta, že všeobecné súdy nevydali predbežné opatrenie, nezaoberali sa platnosťou kúpnej zmluvy uzavretej medzi odporcom v 1. rade

a odporcom v 2. rade (M. Š.). Rovnako namieta, že krajský súd sa nevysporiadal s dôvodmi jeho odvolania a svoj rozsudok dostatočne neodôvodnil.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti namietanému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 18. januára 2013 dovolanie. Spolu s podaním dovolania sťažovateľ požiadal prostredníctvom právnej zástupkyne o oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd do dňa predbežného prerokovania sťažnosti o dovolaní nerozhodol.

V súvislosti s uvedenou skutočnosťou ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu ustálenú judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. Iná interpretácia by v danej veci mala za následok nežiaducu situáciu, keď by to isté rozhodnutie súčasne preskúmavali tak všeobecný súd, ako aj ústavný súd. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepredstavuje právny prostriedok nápravy, ktorý možno využiť súčasne popri iných prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii; sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných prostriedkov nápravy došlo podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv alebo slobôd (m. m. IV. ÚS 21/02).

V okolnostiach posudzovanej veci sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, ako predčasné (IV. ÚS 142/2010).

Ústavný súd, poukazujúc aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), zastáva právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 142/2010), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd v záujme právnej istoty sťažovateľa zároveň poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), v ktorých vyslovil, že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok ESLP z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov na obdobný postup, aký zvolil v okolnostiach daného prípadu sťažovateľ, t. j. na paralelné podávanie sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju pri predbežnom prerokovaní podľa zásady *ratio temporis* odmietol v tejto

časti ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v tejto veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2013